

Briselē, 14.3.2018.
SWD(2018) 78 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

**PRIEKŠLIKUMS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI,
ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu
kodekss)**

{COM(2018) 252 final} - {SWD(2018) 77 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums attiecībā uz priekšlikumu grozīt Vīzu Kodeksu
A. Rīcības nepieciešamība
Problēmas būtība un nozīme ES mērogā
Vīzu kodekss, kas reglamentē nosacījumus un procedūras īsterniņa vīzu izsniegšanai Šengenas zonā, ir spēkā kopš 2009. gada. Komisija 2014. gadā ierosināja regulas grozījumus, par kuriem abi likumdevēji nevarēja panākt vienošanos. Komisija nolēma nākt klajā ar jaunu iniciatīvu, kurā pievērsās trīs problēmu jomām: finanšu resursi, kas tiek iegūti no vīzas nodevām, ir nepietiekami vīzu apstrādes finansēšanai, un tas apdraud Šengenas vīzu izsniegšanas integritāti un mērķi nodrošināt ātras un klientiem ērtas vīzas procedūras. Galvenā problēma ir tā, ka standarta vīzas nodeva EUR 60 nav mainīta kopš 2006. gada. Regulāri ceļojošām personām nākas iziet atkārtotas vīzas procedūras, jo dalībvalstis izdod pārāk maz vairākkārtējas ieceļošanas vīzu (<i>MEV</i>) ar ilgu derīguma termiņu. Tas pieteikuma iesniedzējiem un konsulātiem rada nevajadzīgu slogu un zaudējumus ES ceļojumu un tūrisma nozarē. Galvenā problēma ir neskaidrs juridiskais pamats vairākkārtējas ieceļošanas vīzu ar ilgu derīguma termiņu izsniegšanā. - Dalībvalstīm ir problemātiski pietiekamā apmērā atgriezt neatbilstīgos migrantus uz viņu izcelsmes valstīm, kas līdz ar to rada turpmākus nelikumīgas migrācijas stimulus. Galvenā problēma ir trešo valstu nevēlēšanās uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos.
Izvirzītie mērķi
Vispārīgais iniciatīvas mērķis ir pastiprināt kopējo vīzu politiku, vienlaikus pievēršoties migrācijas un drošības jautājumiem, no vienas puses, un ņemot vērā ekonomiskos apsvērumus un vispārīgos ārējo attiecību jautājumus, no otras puses. Trīs konkrēti mērķi: - nodrošināt pietiekamus finanšu resursus dalībvalstīm, lai varētu nodrošināt vīzas apstrādes kvalitāti un integritāti; - nodrošināt sistemātiskāku un saskaņotāku vairākkārtējas ieceļošanas vīzu ar ilgu derīguma termiņu izsniegšanu <i>bona fide</i> regulāri ceļojošām personām; - sekmēt ES intereses atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā, palielinot sviras efektu vīzu politikas jomā attiecībā uz trešām valstīm, kas nesadarbojas.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
Kontroles atcelšanai pie Šengenas zonas iekšējām robežām cita starpā nepieciešama kopēja vīzu politika. Ar šo iniciatīvu pilnveidos un uzlabos Vīzu kodeksa noteikumus. Īsterniņa vīza principā ļauj tās turētājam brīvi pārvietoties Šengenas zonā, kas nozīmē visaugstākajā līmenī saskaņotus noteikumus, un to var panākt tikai ES līmenī.
B. Risinājumi
Risinājuma iespējas izvirzīto mērķu sasniegšanai — vēlamā iespēja (ja ir), iemesli (ja nav)
<u>1. problēmu joma: nepietiekami finanšu resursi vīzu apstrādes atbalstam</u> - risinājums 1 A: <i>status quo</i> — kopējā vīzas nodeva (EUR 60) netiek grozīta - risinājums 1 B: nacionālās vīzas nodevas, kas pamatotas uz administratīvajām izmaksām - risinājums 1 C: kopējās vīzas nodevas paaugstināšana. Tiek apsvērti dažādi varianti: EUR 80, EUR 100, EUR 120 vai EUR 80 par vīzu, kuras derīguma termiņš nepārsniedz 6 mēnešus, EUR 120 par <i>MEV</i>, kuras derīguma termiņš ir no viena līdz pieciem gadiem. Vēlamais risinājums ir nodevas palielināšana līdz EUR 80. <u>2. problēmu joma: atkārtotas vīzas procedūras regulāri ceļojošām personām</u> - risinājums 2 A: <i>status quo</i> — dalībvalstis nosaka savu pieeju <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu izsniegšanā - risinājums 2 B: ieteicamā paraugprakse - risinājums 2 C: kopīga vairākkārtējas ieceļošanas vīzas kaskādes sistēma¹, paredzot dažādus variantus (<i>MEV</i> saskaņā ar kopējo kaskādes sistēmu, <i>MEV</i> saskaņā ar kopējo un nacionālo kaskādes sistēmu, <i>MEV</i> saskaņā ar nacionālo kaskādes sistēmu). - risinājums 2 D: standarta vairākkārtējas ieceļošanas vīzas ar derīguma termiņu divi vai pieci gadi

¹ Saskaņota pieeja par to, par cik daudzām iepriekšējām vīzām/ceļojumiem pieteikuma iesniedzējam jāsniedz pierādījumi, lai varētu saņemt *MEV* ar ilgu derīguma termiņu, un par katra nākamā vīzas derīguma termiņa pagarinājuma ilgumu.

Vēlamais risinājums ir MEV saskaņā ar kopējo un nacionālo kaskādes sistēmu.
3. problēmu joma: nepietiekams neatbilstīgu migrantu atgriešanas apjoms uz dažām izcelsmes valstīm – risinājums 3 A: <i>status quo</i> — Padomes “instrumentu kopuma pieeja” – risinājums 3 B: pozitīvi stimuli vīzu politikas jomā – risinājums 3 C: negatīvi stimuli vīzu politikas jomā, paredzot dažādus variantus (maksimālas ietekmes pieeja ar mērķi jau no paša sākuma to piemērot visiem pasu turētājiem vai mērķorientēta pieeja divos posmos: diplomātisko un dienesta pasu turētājiem, vēlāk — parasto pasu turētājiem) Vēlamais risinājums ir mērķorientēti negatīvi stimuli.
Ieinteresēto personu viedokļi. Atbalsts konkrētajiem risinājumiem
Tika veiktas mērķorientētas apspriedes (dalībvalstis, tūrisma, ceļojumu, kuģniecības nozares utt.) un atklāta sabiedriskā apspriešana. Dalībvalstis nepārprotami atbalsta vīzas nodevas paaugstināšanu, kā arī juridiskas saiknes ieviešanu starp vīzu politiku neatbilstīgu migrantu atgriešanu. Tūrisma un uzņēmēju apvienības uzsver negatīvo ietekmi, ko rada atkārtotas vīzas procedūras, kas jāiziet regulāri ceļojošām personām, un atbalsta sistemātiskāku un saskaņotāku <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu izsniegšanu.
C. Vēlamā risinājuma ietekme
Ieguvumi no vēlamā risinājuma
– <u>Kopējā vīzas nodeva EUR 80</u> nodrošinās papildu ieņēmumus dalībvalstīm EUR 205 miljonu apmērā (+26 %), tādējādi — lielākus finanšu resursus vīzu apstrādei, personālam un apmācībai un ātrākas procedūras un lielāku drošību Šengenas zonā. – <i>MEV saskaņā ar kopējo un nacionālo kaskādes sistēmu</i> ļautu izsniegt vairāk <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu, radot elastīgākus ceļošanas noteikumus regulāri ceļojošām personām; ļautu ietaupīt izmaksas vīzas pieteikuma iesniedzējiem un konsulātiem, jo samazinātos vīzas procedūru skaits un palielinātos ceļojumu skaits uz ES, kas pozitīvi ietekmētu ES tūrisma nozari (konkurētspēju un nodarbinātību). – <u>Negatīvi stimuli vīzu politikā (ar mērķorientētu pieeju)</u> ļautu palielināt neatbilstīgu migrantu atgriešanas apjomu uz trešām valstīm, kas līdz šim nesadarbojās, samazināt dalībvalstu izmaksas saistībā ar izmitināšanu, pārtiku, kā arī administratīvās izmaksas, un plašākā mērogā veicinātu lielāku drošību, plašāku atbalstu ES migrācijas politikai un atturētu nākamajos potenciālos neatbilstīgos migrantus.
Ar vēlamo risinājumu saistītās izmaksas
<u>Lielāka kopējā vīzas nodeva EUR 80 nozīmētu</u> papildu izmaksas vīzas pieteikuma iesniedzējiem (savukārt dalībvalstīm papildu ieņēmumus); taču negatīva ietekme uz ceļotāju paradumiem nav sagaidāma, jo palielinājums būtu samērīgs. <i>MEV saskaņā ar kopējo un nacionālo kaskādes sistēmu izmaksu ziņā</i> būs neitrāla. <u>Negatīvi stimuli vīzu politikā (mērķorientēta pieeja)</u> varētu negatīvi ietekmēt ES ārējās attiecības un tēlu pasaulē.
Ietekme uz MVU un konkurētspēju
Neviens no vēlamajiem risinājumiem tieši neietekmē MVU un konkurētspēju. Viegļāka piekļuve <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu un no tā izrietošā ceļojumu skaita palielināšanās uzlabos ES tūrisma un ceļojumu nozares konkurētspēju.
Nozīmīga ietekme uz valstu budžetiem un valsts pārvaldi
Visi trīs vēlamie risinājumi atstās pozitīvu ietekmi: papildu ieņēmumi no lielākas vīzas nodevas par vīzu apstrādi; izmaksu ietaupījumi saistībā ar mazāku vīzas procedūru skaitu, jo tiks izsniegts vairāk <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu; izmaksu ietaupījumi attiecībā uz neatbilstīgu migrantu izmitināšanu, pārtiku un administratīvajam izmaksām.
Cita nozīmīga ietekme
Izņemot iepriekš minēto, citas nozīmīgas ietekmes nav.
Proporcionalitāte
Visos trīs vēlamajos risinājumos ievēro proporcionalitātes principu un nepārsniedz to, kas nepieciešams mērķa sasniegšanai. Ierosinātā vīzas nodevas palielināšana ir proporcionāla un cieši saistīta ar inflācijas līmeni kopš 2006. gada. Ierosinātā pieeja <i>MEV</i> ar ilgu derīguma termiņu izsniegšanai ļauj panākt attīstību pašreizējā situācijā, taču radikāli nemaina dalībvalstu pašreizējo praksi. Negatīvie stimuli, ar kuriem paredzēts mudināt trešās valstis sadarboties atpakaļuzņemšanas jomā, vispirms skartu valdību un tikai pēc tam visus iedzīvotājus.
D. Turpmākā rīcība
Politikas pārskatīšanas termiņš
Komisijai būtu jāsniedz izvērtējuma ziņojums trīs gadus pēc pārskatītās regulas piemērošanas sākuma (t. i., trīsarpus gadus pēc tās spēkā stāšanās). Tai būtu jāizvērtē progress attiecībā uz trīs galvenajām problēmu jomām un risinātajiem politikas mērķiem.

